

Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

Sadržaj vodiča

Microsoft Excel 2010 izgledom se bitno razlikuje od programa Excel 2003 pa smo pripremili ovaj vodič da biste što brže svladali novu verziju. U nastavku otkrijte ključne dijelove novog sučelja, besplatne tečajeve za Excel 2010 te značajke kao što su pretpregled ispisa ili dijaloški okvir Mogućnosti. Saznajte kako razmjenjivati datoteke radne knjige s osobama koje još nemaju Excel 2010 te kako pristupiti makronaredbama i ostalim naprednim značajkama.

Alatna traka za brzi pristup

Ovdje prikazane naredbe uvijek su vidljive. Na tu alatnu traku možete dodati naredbe koje najčešće koristite.

Kartice na vrpci

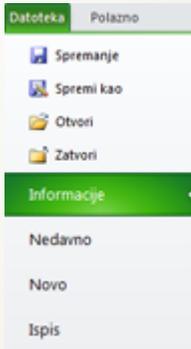
Kliknite neku karticu na vrpci da bi vam se prikazali gumbi i naredbe na njoj.

Grupe na vrpci

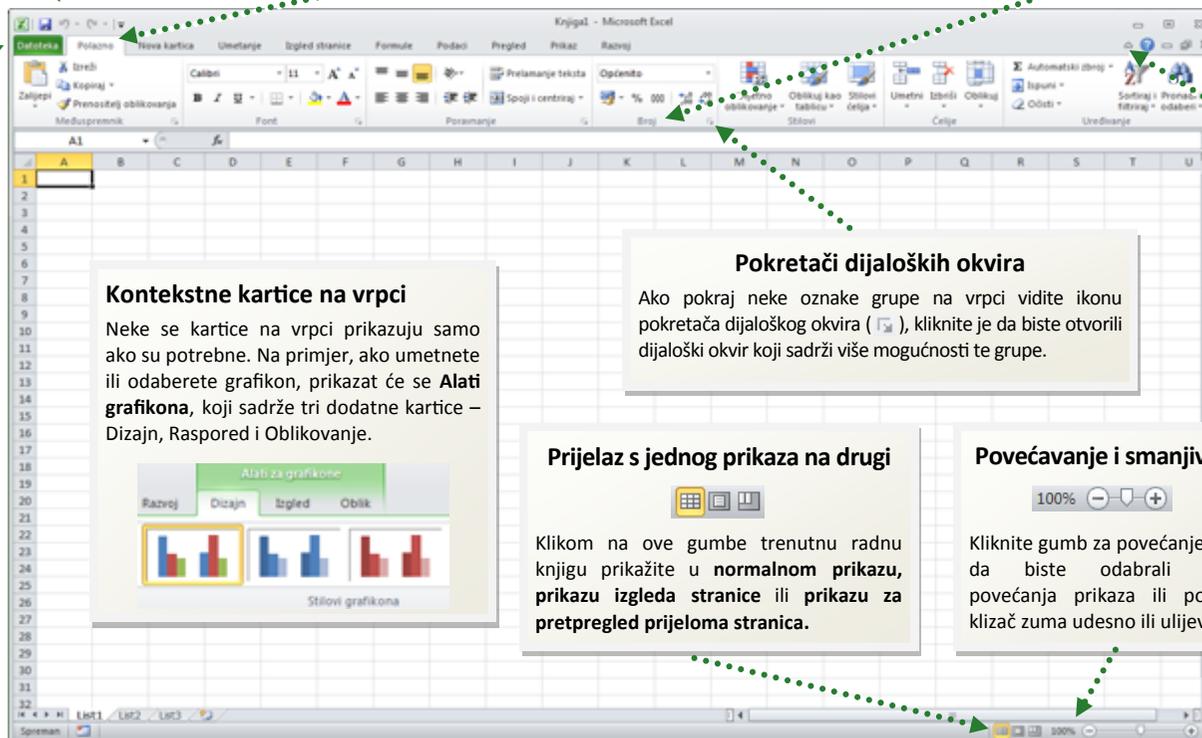
Sve kartice na vrpci sadrže grupe, a svaka grupa sadrži skup povezanih naredbi. Ovdje prikazana grupa **Broj** na kartici **Polazno** sadrži naredbe za prikaz brojeva u obliku valute, postotka i tako dalje.

Prikaz Backstage

Kliknite karticu **Datoteka** da biste otvorili prikaz Backstage, u kojem možete otvarati, spremati i ispisivati datoteke programa Excel te upravljati njima.

Da biste zatvorili prikaz Backstage, kliknite neku karticu na vrpci.

Skrivanje vrpce

Potrebno vam je više prostora na zaslonu? Kliknite tu ikonu ili pritisnite CTRL+F1 da biste sakrili ili prikazali vrpcu.

Kontekstne kartice na vrpci

Neke se kartice na vrpci prikazuju samo ako su potrebne. Na primjer, ako umetnete ili odaberete grafikon, prikazat će se **Alati grafikona**, koji sadrže tri dodatne kartice – Dizajn, Raspored i Oblikovanje.

Pokretači dijaloških okvira

Ako pokraj neke oznake grupe na vrpci vidite ikonu pokretača dijaloškog okvira (), kliknite je da biste otvorili dijaloški okvir koji sadrži više mogućnosti te grupe.

Prijelaz s jednog prikaza na drugi

Klikom na ove gumbе trenutnu radnu knjigu prikazite u **normalnom prikazu**, **prikazu izgleda stranice** ili **prikazu za pretpregled prijeloma stranica**.

Povećavanje i smanjivanje

Kliknite gumb za povećanje **100%** da biste odabrali razinu povećanja prikaza ili povucite klizač zuma udesno ili ulijevo.

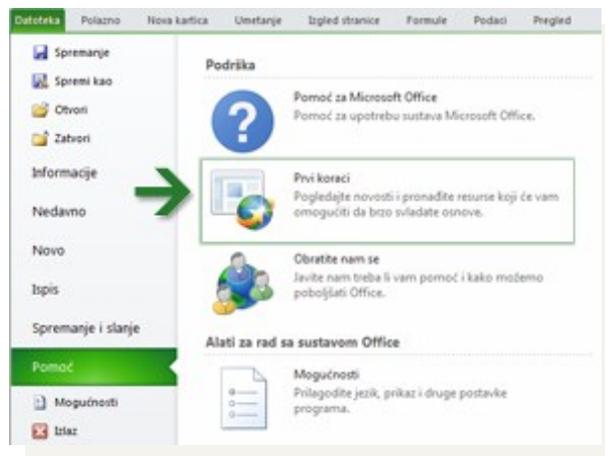
Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

Početak rada u programu Excel 2010

Ako već dugo koristite Microsoft Excel 2003, sigurno ćete u programu Excel 2010 tražiti naredbe i gume alatnih traka iz programa Excel 2003.

Dostupni su mnogi besplatni resursi pomoću kojih ćete lakše naučiti raditi u programu Excel 2010, uključujući tečajeve i vodiče za prijelaz s izbornika na vrpca. Da biste pronašli te materijale, u glavnom prozoru programa kliknite karticu **Datoteka**, a zatim kliknite **Pomoć**. Potom u odjeljku **Podrška** kliknite **Prvi koraci**.

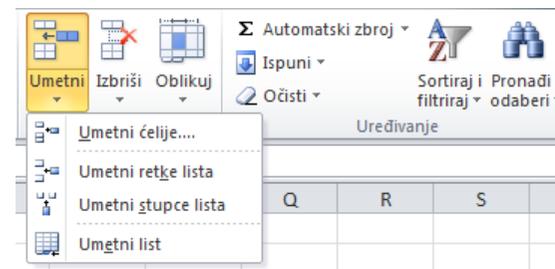

Na web-stranici koja se otvori kliknite veze na stavke koje vas zanimaju. Ako koristite interaktivni vodič za prijelaz s izbornika na vrpca, uštedjet ćete na vremenu. Kada kliknete neku naredbu programa Excel 2003, vidjet ćete gdje se ona u programu Excel 2010 točno nalazi.

Gdje su izbornici i alatne trake?

U programu Excel 2010 preko gornjeg dijela glavnog prozora programa proteže se široka traka. To je vrpca koja zamjenjuje stare izbornike i alatne trake. Svaka kartica na vrpci sadrži različite gume i naredbe organizirane u grupe na vrpici.

Kada otvorite Excel 2010, na vrpici se pojavljuje kartica **Polazno**. Na toj se kartici nalaze naredbe koje se u programu Excel najčešće koriste. Obratite pozornost na naredbe na krajnjoj desnoj strani, primjerice one u grupama **Ćelije** i **Uređivanje**. Te vam naredbe na prvi pogled lako mogu promaknuti. U grupi **Ćelije** nalaze se naredbe za umetanje, brisanje i oblikovanje listova, redaka i stupaca. Odmah uz nju nalazi se grupa **Uređivanje**, koja sadrži gumb **Automatski zbroj** te naredbe za ispunjavanje i čišćenje ćelija.

Vrpca se prilagođava veličini i razlučivosti zaslona. Za neke će se grupe na manjim zaslonima prikazivati samo naziv grupe, a ne i naredbe koje se u njoj nalaze. U tom slučaju jednostavno kliknite malu strelicu na gumbu grupe da bi vam se prikazale naredbe.

Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

Naredbe koje možda tražite

Pogledajte tablicu u nastavku da biste pronašli česte i poznate naredbe koje možda niste pronašli u programu Excel 2010. Iako popis nije cjelovit, koristan je za početak rada. Da biste pronašli cjelovit popis naredbi programa Excel 2010, kliknite karticu **Datoteka**, zatim **Pomoć**, a potom **Prvi koraci**.

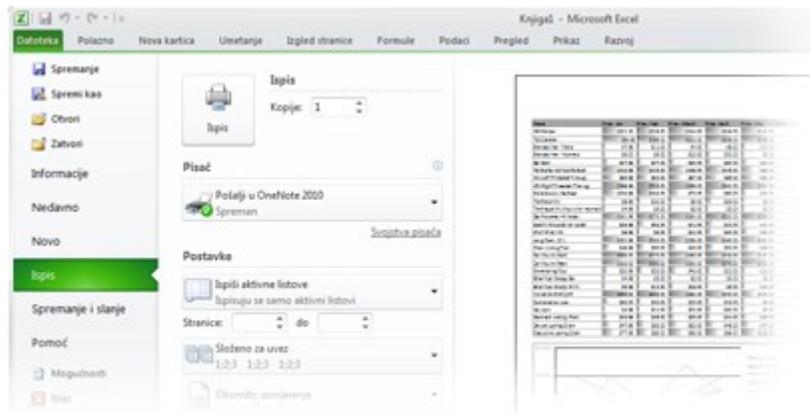
Cilj	Naredba	Grupa na vrpci
Stvaranje, otvaranje, spremanje, ispis, pretpregled, zaštita, slanje i pretvorba datoteka		Prikaz Backstage (kliknite veze s lijeve strane tog prikaza)
Umetanje, brisanje, oblikovanje i pronalaženje podataka u ćelijama, stupcima i recima		Broj, Stilovi, Ćelije i Uređivanje
Dodavanje zaokretnih tablica, tablica (nekada popisa) programa Excel, grafikona, minigrafikona, hiperveza te zaglavlja i podnožja		Tablice, Grafikoni, Minigrafikoni, Veze i Tekst
Postavljanje margina i prijeloma stranica, određivanje područja ispisa i ponavljanje redaka		Postavljanje stranice i Prilagodba veličine
Pronalaženje funkcija, definiranje naziva i otklanjanje poteškoća s formulama		Biblioteka funkcija, Definirani nazivi i Nadzor formula
Uvoz podataka, povezivanje s izvorom podataka, sortiranje podataka, filtriranje podataka, provjera valjanosti podataka i provedba analiza "što ako"		Dohvaćanje vanjskih podataka, Veze, Sortiranje i filtriranje te Alati za podatke
Provjera pravopisa, pregled i revizija te zaštita radne knjige		Jezična provjera, Komentari i Promjene
Prijelaz iz jednog prikaza radne knjige u drugi ili iz jedne aktivne radne knjige u drugu, razmještaj prozora, zamrzavanje okana i snimanje makronaredbi		Prikazi radne knjige, Prozor i Makronaredbe

Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

Gdje je pretpregled ispisa?

U programu Excel 2010 pretpregled ispisa više se ne pojavljuje u zasebnom prozoru. Potražite ga u prikazu Backstage, u kojem se nalaze i ostale korisne postavke vezane uz ispis.

Kliknite karticu **Datoteka**, a zatim **Ispis**. S desne strane prozora pojavit će se pretpregled izgleda ispisa trenutne radne knjige. Ako je radni list prazan, neće se prikazati slika pretpregleda.

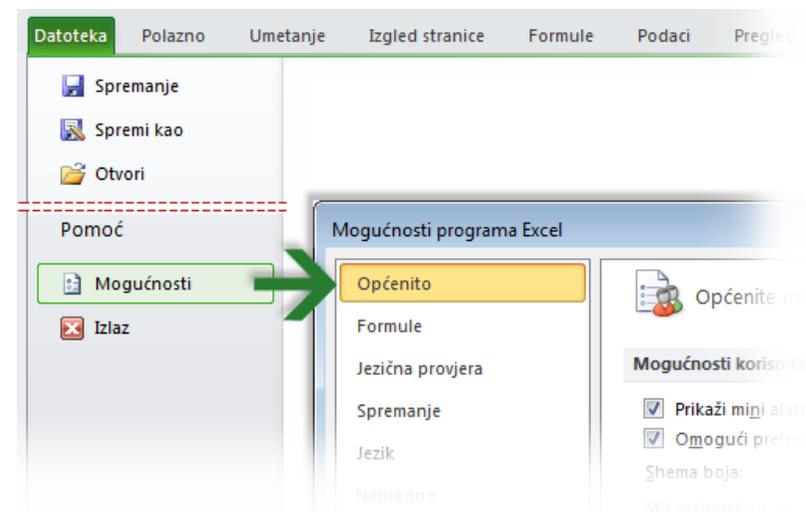
S lijeve strane prozora možete precizno ugoditi preference, primjerice sve stupce radnog lista stisnuti na jednu ispisanu stranicu ili pak promijeniti usmjerenje stranice iz okomitog u vodoravno.

Ako želite postaviti dodatne mogućnosti ispisa, kliknite vezu **Postavljanje stranice** ispod mogućnosti ispisa ili pak kliknite karticu **Izgled stranice** na vrhuncu da biste zatvorili prikaz Backstage i prikazali druge mogućnosti.

Što se dogodilo s naredbom Alati | Mogućnosti?

Tražite postavke programa Excel koje omogućuju upravljanje mogućnostima kao što je broj praznih listova koji će se stvoriti u novoj radnoj knjizi ili zadani font i veličina fonta za radne listove?

Kliknite karticu **Datoteka**, a zatim **Mogućnosti**. Na taj ćete način otvoriti dijaloški okvir **Mogućnosti programa Excel**, u kojem možete prilagoditi postavke i preference programa Excel.

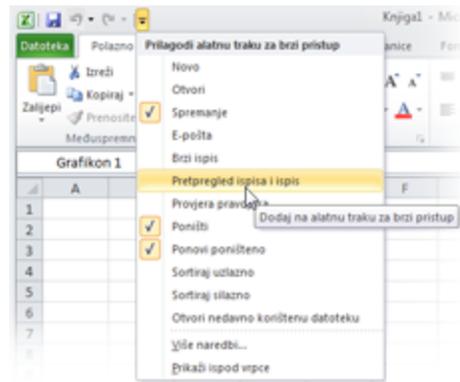

Neke postavke u dijaloškom okviru **Mogućnosti programa Excel** odnose se samo na otvorenu radnu knjigu ili na određeni radni list. Ostale se odnose na Excel općenito i utjecat će na sve radne knjige. Osim toga, neke postavke, primjerice shema boja, primjenjuju se i na sve ostale instalirane programe sustava Microsoft Office 2010.

Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

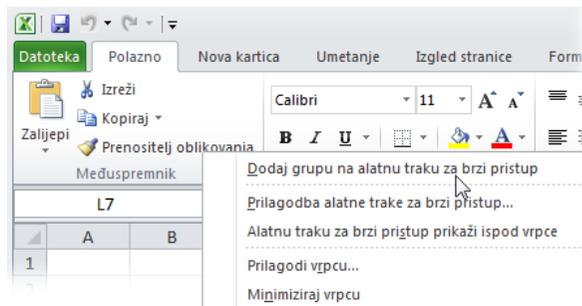
Najčešće naredbe uvijek pri ruci

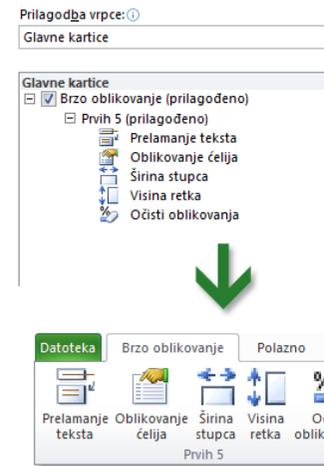
Alatna traka za brzi pristup u gornjem lijevom kutu prozora programa Excel sadrži prečace za naredbe koje najčešće koristite.

Dodavanjem gumba na tu alatnu traku naredbe koje najčešće koristite uvijek će biti vidljive, čak i ako prijedete na drugu karticu na vrpce.

Kliknite strelicu padajućeg izbornika pokraj alatne trake za brzi pristup da biste uključili ili isključili naredbe koje se nalaze na izborničkom prečacu. Ako se na popisu ne pojavljuje naredba koju želite dodati, prijedete na karticu vrpce na kojoj se taj gumb nalazi, a zatim ga kliknite desnom tipkom miša. Na izborničkom prečacu koji se pojavi kliknite **Dodaj na alatnu traku za brzi pristup**.

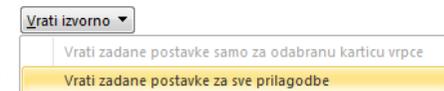
Stvaranje vlastitih kartica i grupa na vrpce

Naredbe na vrpce možete prilagoditi dodavanjem gumba u grupe na vrpce u kojima želite da se prikazuju ili stvaranjem prilagođenih vlastitih kartica na vrpce.

Desnom tipkom miša kliknite neku grupu na vrpce, a zatim kliknite **Prilagodi vrpce**. U dijaloškom okviru **Mogućnosti programa Excel** naredbe možete dodati na vlastite kartice ili u vlastite grupe. Možete, primjerice, stvoriti karticu pod nazivom **Brzo oblikovanje**, a zatim u prilagođenu grupu na toj kartici dodati naredbe za oblikovanje koje najčešće koristite.

Ako pogriješite, pomoću gumba **Ponovno postavi** možete poništiti sve prilagodbe i vratiti se na zadane ("tvorničke") postavke.

Na vrpce se ne prikazuju sve starije naredbe programa Excel, ali su još uvijek dostupne. Ako su vam neke od njih nužno potrebne, jednostavno ih dodajte na vrpce ili na alatnu traku za brzi pristup.

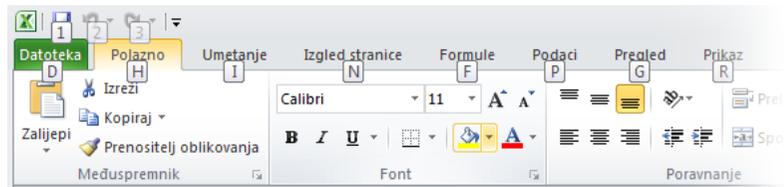
U dijaloškom okviru **Mogućnosti programa Excel** na popisu **Odaberite naredbu iz** odaberite **Naredbe koje nisu na vrpce**. Zatim pronađite željenu naredbu i dodajte je na prilagođenu karticu ili u prilagođenu grupu na vrpce.

Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

Uvod u brze tipke

Excel 2010 sadrži prečace za vrpce koji se nazivaju brze tipke, a omogućuju brzo izvođenje zadataka bez korištenja miša.

Da bi se na vrpce pojavile brze tipke, pritisnite tipku ALT.

Zatim pritisnite tipku sa slovom koje se pojavljuje ispod kartice da biste pomoću tipkovnice prešli na tu karticu vrpce. U prethodnom primjeru pritisnuli biste N da biste otvorili karticu **Umetanje**, P da biste otvorili karticu **Izgled stranice**, M da biste otvorili karticu **Formule** itd.

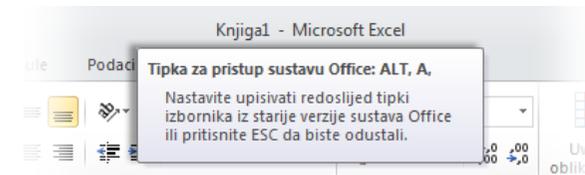
Kada se na taj način prebacite na karticu na vrpce, na zaslonu se pojavljuju sve dostupne brze tipke za tu karticu. Slijed tipki možete dovršiti tako da pritisnete zadnju tipku (ili više njih) za željenu naredbu.

Da biste se tijekom upisivanja slijeda vratili jednu razinu unatrag, pritisnite tipku ESC. Ako to učinite više puta zaredom, isključit ćete način brzih tipki.

Funkcioniraju li i dalje tipkovni prečaci?

Tipkovni prečaci programa Excel 2003 i dalje su dostupni u programu Excel 2010. Ako znate neki prečac, slobodno ga upotrijebite. Tako se, primjerice, tipkovnim prečacom CTRL+C odabrane informacije i dalje kopiraju u međuspremnik, prečacom CTRL+S dalje se otvara dijaloški okvir **Spremanje u obliku**, prečacom ALT+F11 i dalje se otvara uređivač za Microsoft Visual Basic for Applications (VBA) i tako dalje.

Ako počnete upisivati slijed ubrzivača koji započinje tipkom ALT, prikazat će se ovakav okvir:

Ako znate cijeli slijed tipki za željenu naredbu, slobodno ga upišite do kraja. Na primjer, ako redom pritisnete tipke ALT, T, O, otvorit će se dijaloški okvir **Mogućnosti programa Excel** (u starijim verzijama Alati | Mogućnosti). Slično tome, pritiskom na ALT, T, I otvorit će se dijaloški okvir **Dodaci** (u starijim verzijama Alati | Dodaci) i tako dalje.

Ako se ne sjećate nijednog slijeda tipki koji započinje sa ALT (ili ih niste ni znali), pritisnite tipku ESC da biste odustali i koristili brze tipke.

Da biste dobili potpun popis podržanih tipkovnih prečaca u programu Excel 2010, pritisnite **F1** da biste otvorili sustav pomoći, a zatim izvršite pretraživanje prema ključnim riječima "tipkovni prečaci".

Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

Suradnja s osobama koje još nemaju Excel 2010

Radne knjige programa Excel 2010 i Excel 2007 prilikom spremanja datoteka koriste novi oblik. Ako osobe s kojima surađujete koriste druge verzije programa Excel, ne brinite – starije verzije radnih knjiga ipak možete otvoriti i uređivati u programu Excel 2010 te ih zajednički koristiti s osobama koje još nemaju Excel 2010.

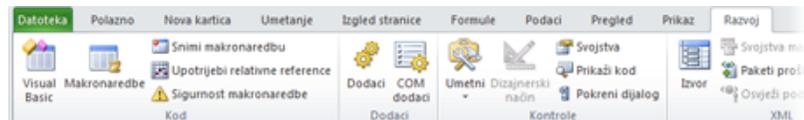
Akcija u programu Excel 2010	Dogodit će se sljedeće	Što učiniti?
Otvarate radnu knjigu stvorenu u programu Excel 2003.	<p>U prozoru programa Excel 2010 na naslovnoj traci pokraj naziva datoteke vidjet ćete tekst [način kompatibilnosti].</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p>Analiza prodaje.xls [Način kompatibilnosti] - Microsoft Excel</p> </div> <p>Taj vas tekst upozorava da, iako radite u programu Excel 2010, zapravo radite u starijem obliku datoteke pa nećete moći koristiti značajke programa Excel 2010 kao što su minigrafikoni te veći dopušteni broj redaka i stupaca dok datoteku ne pretvorite u oblik datoteke programa Excel 2010.</p>	<p>Da biste zatvorili način kompatibilnosti i datoteku oblika verzije 2003 pretvorili u novi oblik programa Excel 2010, kliknite karticu Datoteka, zatim Informacije, a potom Pretvori.</p> <p>Datoteku pretvorite samo ako na radnoj knjizi ne morate surađivati s osobama koje još uvijek koriste Excel 2003 ili možda neku još stariju verziju. Ako to nije slučaj, nastavite raditi u načinu kompatibilnosti da ne biste bili u iskušenju koristiti nove značajke koje nisu podržane u starijim oblicima datoteke.</p>
Radnu knjigu spremate u obliku datoteke Excel 2010.	<p>Ako neki korisnik radnu knjigu otvori u programu Excel 2003, pojavit će se upit s vezom na preuzimanje besplatnog paketa za kompatibilnost (ako su već instalirane najnovije zakrpe i servisni paketi). Paket za kompatibilnost potreban je da bi se u programu Excel 2003 mogla otvoriti radna knjiga programa Excel 2010 te da bi se u njemu s radnom knjigom moglo raditi.</p> <p>Ako ste u radnoj knjizi koristili nove značajke ili oblikovanje programa Excel 2010, npr. minigrafikone ili nove vrste ikona za uvjetno oblikovanje, korisnicima programa Excel 2003 možda će se prikazati upozorenja o nepodržanim značajkama ili se pak to oblikovanje ili značajka neće prikazati u njihovoj datoteci.</p>	<p>Ako će korisnici programa Excel 2003 morati raditi s vašom radnom knjigom programa Excel 2010, pokrenite alat za provjeru kompatibilnosti da biste provjerili hoće li tim korisnicima datoteka ispravno funkcionirati.</p> <p>Da biste provjerili kompatibilnost, kliknite karticu Datoteka, zatim Informacije, pa Provjeri ima li problema, a potom Provjeri kompatibilnost.</p> <p>Alat će navesti nove značajke programa Excel 2010 koje nisu podržane u starijim verzijama. Nakon toga možete odlučiti želite li ukloniti te značajke da se u programu Excel 2003 ne bi prikazivala upozorenja.</p>
Radnu knjigu spremate u obliku datoteke Excel 2003.	<p>Ako neki korisnik radnu knjigu otvori u programu Excel 2003, datoteka će se ispravno otvoriti pa paket za kompatibilnost nije potreban.</p> <p>Ako ste u radnoj knjizi koristili nove značajke ili oblikovanje programa Excel 2010, npr. minigrafikone ili nove vrste ikona za uvjetno oblikovanje, korisnicima programa Excel 2003 možda će se prikazati upozorenja o nepodržanim značajkama ili se pak to oblikovanje ili značajka neće prikazati u njihovoj datoteci.</p>	<p>U pravilu ne morate ništa učiniti.</p> <p>Kada datoteku spremite u starijem obliku datoteke programa Excel 2003, alat za provjeru kompatibilnosti automatski će se pokrenuti i upozoriti vas na nepodržane značajke. Nakon toga možete izvršiti potrebne promjene dizajna datoteke.</p>

Migracija na Excel 2010

s programa Excel 2003

Pronalaženje naprednih značajki

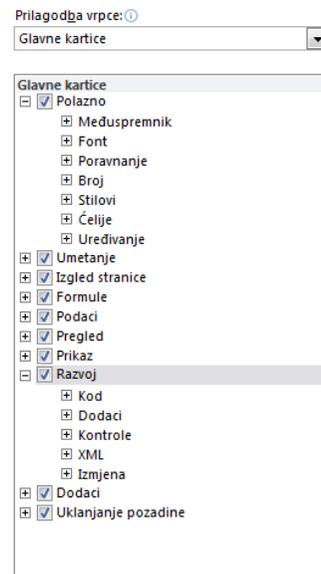
Ako Excel 2010 želite redovito koristiti da biste dizajnirali makronaredbe, obrasce te XML ili VBA rješenja, karticu **Razvojni inženjer** možete dodati na vrpcu programa Excel.

Na vrpici kliknite karticu **Datoteka**, a zatim **Mogućnosti**. U dijaloškom okviru **Mogućnosti programa Excel** kliknite **Prilagodba vrpce**, a zatim na popisu koji će se pojaviti zdesna potvrdite okvir **Razvojni inženjer**. Kliknite **U redu** da biste zatvorili dijaloški okvir **Mogućnosti programa Excel**.

Kartica **Razvojni inženjer** sada se na vrpici prikazuje s desne strane kartice **Prikaz**.

Savjet Ako u programu Excel 2010 samo želite snimiti makronaredbe, ne morate dodati karticu **Razvojni inženjer**. Kliknite karticu **Prikaz**, a zatim na desnoj strani potražite grupu **Makronaredbe**.

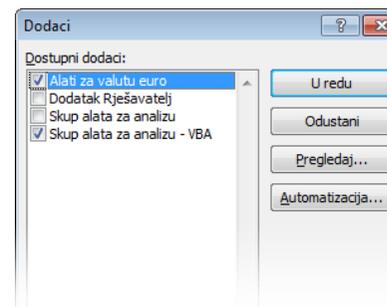

Omogućivanje alata za rješavanje i ostalih dodataka

Uz Excel 2010 isporučuje se nekoliko dodataka, tj. programa koji programu Excel daju dodatne funkcije. Među njima su paket Analysis ToolPak i ažurirana verzija alata za rješavanje. No ti i drugi dodaci neće se prikazivati na vrpici ako ih ne omogućite.

Dodacima programa Excel možete upravljati na dva načina:

- ◆ Ako ste omogućili karticu **Razvojni inženjer** (na način opisan s lijeve strane), kliknite je i pronađite grupu **Dodaci**. Zatim kliknite **Dodaci** da biste otvorili dijaloški okvir **Dodaci**.
- ◆ Možete i kliknuti karticu **Datoteka**, a zatim **Mogućnosti**. U dijaloškom okviru **Mogućnosti programa Excel** kliknite **Dodaci**. Pri dnu zaslona potražite okvir **Upravljanje**. Provjerite je li odabrana mogućnost **Dodaci programa Excel**, a zatim kliknite **Idi**.

U dijaloškom okviru **Dodaci** potvrdite okvire **Analysis ToolPak** i **Dodatak Rješavatelj** (te eventualne ostale dodatke koje želite), a zatim kliknite **U redu**. Kada ih omogućite, dodaci Analysis ToolPak i Rješavatelj prikazuju se na kartici **Podaci** u grupi **Analiza**.